

1.1.–30.9.2023

Elon osavuosi- raportti

Elon osavuosisiraportti 1.1.–30.9.2023: Sijoitusten tuotto oli 2,7 prosenttia ja tuottoa laskivat kiinteistösijoitusten alaskirjaukset

Raportilla suluissa olevat vertailuluvut ovat 30.9.2022 lukuja.

Tammi-syyskuu lyhyesti

- Kokonaistulos oli –90,9 (–1 382,5) miljoonaa euroa.
- Sijoitustoiminnan nettotuotto oli 2,7 (–4,9) prosenttia eli 0,8 miljardia euroa. Sijoitusten markkina-arvo oli 28,8 (28,0) miljardia euroa. Sijoitusten kymmenen vuoden keskituotto oli 5,3 prosenttia. Tämä vastaa 3,3 prosentin reaalityottoa.
- Vakuutusmaksutulo oli 3,3 (3,3) miljardia euroa. Eläkkeitä ja muita korvauksia maksettiin 3,3 (3,1) miljardia euroa.
- Vakavaraisuusaste oli 120,3 (122,2) prosenttia ja vakavaraisuuspääoma oli 1,4-kertainen (1,5-kertainen) vakavaraisuusrajaan nähden.

Avainluvut

	1.1.–30.9.2023	1.1.–30.9.2022	1.1.–31.12.2022
Vakuutusmaksutulo, milj. e	3 295,9	3 252,5	4 348,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. e	761,0	-1 443,6	-1 078,6
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	2,7 %	-4,9 %	-3,7 %
	30.9.2023	30.9.2022	31.12.2022
Vastuuelka, milj. e	24 811,5	23 374,7	24 252,8
Vakavaraisuuspääoma, milj. e ¹⁾	5 011,6	5 190,4	5 109,0
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,4	1,5	1,5
Eläkevarat, milj. e ²⁾	29 674,0	28 618,3	29 015,0
% vastuuelasta ²⁾	120,3 %	122,2 %	121,4 %
TyEL-palkkasumma, milj. e ³⁾	16 109,3	15 796,1	15 685,7
YEL-työtulosumma, milj. e ³⁾	1 876,8	1 812,3	1 811,8

1) Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuksilukuja)

2) STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukainen vastuuelka + vakavaraisuuspääoma.

3) Arvio vakuutettujen koko vuoden palkka- ja työtulosummasta

Toimitusjohtajan katsaus

Kolmas vuosineljännes oli kohtuullinen Elolle. Tammi-syyskuun sijoitustuottomme oli 2,7 prosenttia. Vakavaraisuutemme säilyi turvaavalla tasolla ja kustannustehokkuutemme parani edelleen korkeasta inflaatiosta ja talouskehityksen epävarmuudesta huolimatta.

Maailmantalouden kasvu jatkoi maantieteellistä eriytymistä kolmannella kvartaalilla. Yhdysvaltojen talouskasvu osoittautui vahvaksi, kun euroalueella ja Kiinassa kasvunäkymät puolestaan hiipuivat teollisuuden- ja rakennussuhdanteen heikentyessä. Suomessa ja euroalueen maissa inflaatio aiheutti ostovoiman laskua. Inflaatio oli kesällä keskuspankkien tavoitteisiin nähden liian nopeaa, minkä vuoksi Euroopan ja Yhdysvaltojen keskuspankit nostivat ohjaukorkojaan. Suomessa rakennusteollisuus ja kiinteistökauppa ovat taantumassa, ja siitä nouseminen edellyttää korkotason madaltumista.

Sijoitusmarkkinoiden tuotot olivat maltillisia. Vuoden kolmannella neljänneksellä sekä osake- että joukkovelkakirjamarkkinat tuottivat heikosti. Myös kiinteistömarkkinoiden tuottoihin kohdistui paineita, ja teimme suoriin kiinteistösijoituksiin 93 miljoonan euron alaskirjauksen syyskuun lopussa.

Heikentynyt taloustilanne näkyy valitettavasti osassa Elon asiakkaita. Elon TyEL-asiakkaista on asetettu konkurssiin lähes kolmannes enemmän tammi-syyskuussa 2023 kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2022. Samalla ajanjaksolla asiakkaiden kanssa on myös tehty huomattavasti enemmän maksusuunnitelmia. TyEL-luottotappioiden määrä oli 14,9 miljoonaa euroa, joka on 62 prosenttia suurempi kuin vuosi sitten vastaavana ajankohtana. Konkurssit ja maksuajoista tehdyt erityisjärjestelyt koskevat lähinnä rakennusalan yrityksiä.

Olemme jatkaneet yrittäjien työtulojen tarkistamista ja katsauskauden loppuun mennessä olemme tarkistaneet lähes 16 000 yrittäjän työtulon. Asiakkaiden yhteydenotot lisääntyivät jonkin verran ja palautteen perusteella tarkistusprosessimme koettiin selkeäksi. Osalle asiakkaistamme työtulon nostaminen tulee hankalaan aikaan, kun inflaatio asettaa kovaa painetta kustannuksille. Tässä tilanteessa asiakkaan ja eläkeyhtiön välisen vuoropuhelun merkitys korostuu.

Elon asiakkaiden suositteluhaluus oli erittäin hyvällä tasolla ja 96 prosenttia koki saaneensa riittävästi tietoa eläkkeen hakemisesta. Elolla on useita erilaisia palvelukanavia vakuutus-, eläke- ja kuntoutusasioiden hoitamista varten. Katsauskaudella erityisesti keskityimme ohjaamaan asiakkaita heille sopivimpiin palvelukanaviin.

Meillä on hyviä uutisia asiakkaillemme. Elon ennustettu ylijäämä 7,7 miljoonaa euroa palautetaan asiakkaille ainoana työeläkeyhtiönä. Lisäksi parantuneen tehokkuutemme ansiosta asiakkaamme maksavat vuonna 2024 selvästi pienempää hoitomaksua.

Carl Pettersson

Talouden toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu jatkoi maantieteellistä eriytymistä vuoden 2023 puolivälin jälkeen. Yhdysvaltojen talouskasvu osoittautui odotettua vahvemmaksi pääosin julkisen talouden alijäämän kasvun ansiosta. Euroalueella ja Kiinassa kasvunäkymät puolestaan hiipuivat, kun palvelusektori ei pystynyt yksin kannattelemaan kasvua teollisuuden- ja rakennussuhdanteen heikentyessä. Suomi ja euroalueen maat kärsivät laaja-alaisesti inflaation aiheuttamasta ostovoiman laskusta.

Inflaatio oli kesällä keskuspankkien tavoitteisiin nähden liian nopeaa, eivätkä keskuspankit voineet viestiä koronnostojen päättyneen. Euroopan keskuspankki nostikin ohjauskorkoaan kahdesti ja Yhdysvaltojen keskuspankki kerran kolmannen vuosineljänneksen aikana. Palkkojen liian nopea inflaatiota kiihdyttävä nousu, rahapolitiikan kiristyksistä huolimatta, pysyi keskuspankkien keskeisenä huolena.

Ajankohtaista työeläkejärjestelmästä

Hallitusohjelmassa on kirjaus eläkejärjestelmän uudistamisesta. Uudistuksen pitkän aikavälin tavoitteeksi asetettiin julkisen talouden vakauttaminen 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa bruttokansantuotteeseen. Hallitusohjelmassa mainittiin myös YEL:n kehittäminen. Eläkeuudistuksessa rakenteelliset muutokset ovat mahdollisia ja sijoitusriskin lisäämistä harkitaan. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö asetti työryhmän selvittämään työeläkejärjestelmän uudistamista ja esityksen hallitukselle tulee olla valmis tammikuun lopussa 2025.

Suomalaisten luottamus eläkejärjestelmään on hyvällä tasolla. Heinäkuussa julkaistun Eläketurvakeskuksen eläkebarometrin mukaan noin 66 prosenttia luottaa eläkejärjestelmään. Edellisen vuoden barometriin laskua oli noin 6 prosenttiyksikköä. Eläketurvan tuntemus oli edellisen vuoden tasolla. Eläketurvan arvioi tuntevansa hyvin tai melko hyvin 45 prosenttia vastaajista. Eläketurvan kokee sen sijaan tuntevansa huonosti tai melko huonosti lähes 30 prosenttia vastaajista.

Kvartaalilla saatujen ennakkotietojen mukaan työeläkeindeksi on edellisen vuoden tapaan kasvamassa merkittävästi kuluttajahintojen nousun vuoksi. Ero palkkakertoimeen ei ole merkittävä ja tilanne poikkeaa tältä osin edellisen vuoden tilanteesta. Lopulliset tiedot saadaan lokakuussa ja indeksit vahvistetaan lokakuun loppuun mennessä.

Elon taloudellinen kehitys

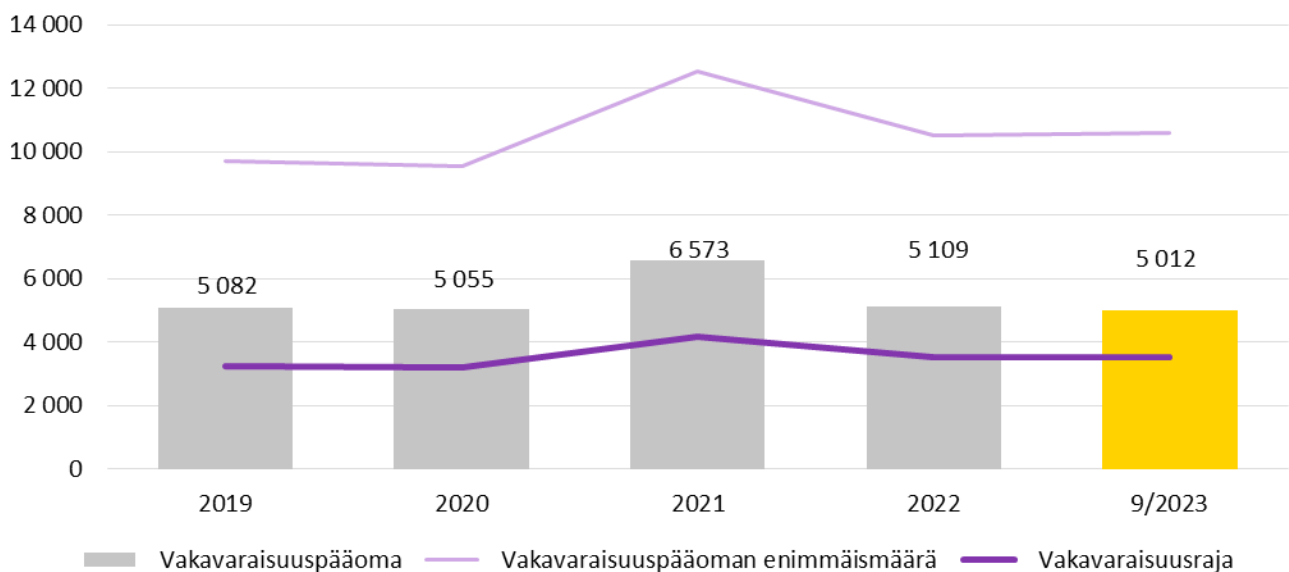
Yhteenlaskettu käyvien arvojen mukainen kokonaistulos oli –90,9 (–1 382,5) miljoonaa euroa.

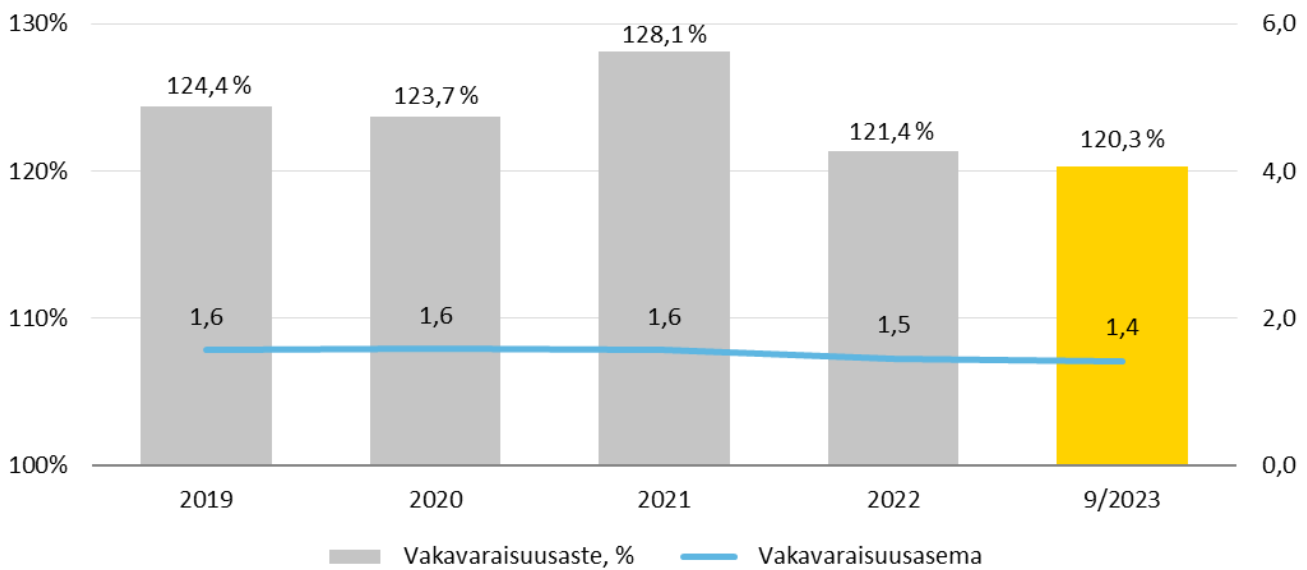
Sijoitustoiminnan tulos oli –108,8 (–1 445,2), vakuutusliikkeen tulos oli 5,8 (30,4) miljoonaa euroa ja muu tulos 6,2 (9,0) miljoonaa euroa. Hoitokustannustulolla katettavat liikekulut olivat 58,3 (62,7) miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos oli 5,8 (23,4) miljoonaa euroa.

Vakavaraisuuspääoman määrä laski vuoden 2022 lopusta 97,4 miljoonaa euroa ja se oli syyskuun lopussa 5 011,6 (5 190,4) miljoonaa euroa. Eläkevarat suhteessa vastuuelkaan eli vakavaraisuusaste oli 120,3 (122,2) prosenttia. Vakavaraisuuspääoma oli 1,4-kertainen (1,5-kertainen) vakavaraisuusrajaan nähden.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 761,0 (–1 443,6) miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin oli –108,8 (–1 445,2) miljoonaa euroa, kun vastuuelalle hyvitetiin korkoa 685,1 (850,8) miljoonaa euroa ja osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta kasvatettiin 184,6 (purettiin 849,2) miljoonaa euroa.

Vakavaraisuus

Vakavaraisuus	1.1.–30.9.2023	1.1.–30.9.2022	1.1.–31.12.2022
Vakavaraisuusraja, milj. e	3 531,6	3 500,5	3 502,2
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, milj. e	10 594,7	10 501,5	10 506,5
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	5 011,6	5 190,4	5 109,0
Vakavaraisuusaste, % ¹⁾	120,3	122,2	121,4
Vakavaraisuusasema ²⁾	1,4	1,5	1,5

1) Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukaiseen vastuuelkaan.

2) Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan

Vakuutustoiminta

Syyskuun lopussa Elon hoidossa oli 48 700 (47 600) työntekijöiden TyEL-vakuutusta ja 84 100 (84 600) yrittäjien YEL-vakuutusta. Vakuutettujen työntekijöiden ja yrittäjien kokonaismäärä oli katsauskaudella kaikkiaan yli puoli miljoonaa henkilöä. Elo on markkinajohtaja YEL-vakuutuksissa ja työnantajayrityksistä joka kolmas vakuuttaa työntekijänsä Elossa.

TyEL-vakuutusten asiakashankinta oli maksutulolla mitaten nettomääräisesti +30 (+29) miljoonaa euroa. YEL-vakuutusasiakashankinta oli puolestaan kappalemääräisesti mitaten nettotulokseltaan +6 974 (+7 747).

Kesäkuussa alkaneet lakisääteiset YEL-työtulojen tarkistukset jatkuivat katsauskaudella. Tarkistus kohdistui alle 15 000 euron YEL-työtuloihin, joihin ei ollut tehty muutoksia kolmeen vuoteen. Suurimmalle osalle tarkistetuista työtuloista tehtiin siirtymäajan mukainen 4 000 euron työtulokorotus. Asiakkaiden yhteydenotot lisääntyivät jonkin verran ja palutteen perusteella yrittäjät kokivat YEL-työtulojen tarkistusprosessimme selkeäksi ja vastaamisen sujuvaksi. Puhelinpalvelumme asiakastyytyväisyys oli erinomaisella tasolla.

TyEL-luottotappioiden määrä tammi-syyskuussa oli 14,9 miljoonaa euroa, joka on 62 prosenttia suurempi kuin vuosi sitten vastaavana ajankohtana. Moni yritys on kohdannut vaikeuksia hintojen nousun ja kysynnän laskun seurauksena ja ajautunut konkurssiin. Etenkin rakennusalan yrityksillä on ollut haasteita.

Eläkkeet ja kuntoutus

Elon eläkkeensaajien lukumäärä oli syyskuun lopussa 248 100 (242 800). Eläkkeitä maksettiin tammi-syyskuussa 3 136,6 (2 852,1) miljoonaa euroa. Eläkepäätöksiä annettiin hakemuksesta yhteensä 20 899 (21 036), mikä oli 0,7 prosenttia viime vuoden vastaava ajankohta vähemmän.

Osittaisen varhennetun vanhuuseläkkeen hakemusten määrät nousivat katsauskaudella. Osittaisesta varhennetusta vanhuuseläkkeestä annettiin päätöksiä 2 394 (2 214). Vanhuuseläkkeen päätösten määrät laskivat ja päätöksiä oli 5 209 (6 737). Perhe-eläkepäätöksiä annettiin 2 160 (1 875).

Kuntoutuspäätöksiä annettiin yhteensä 1 263 (1 304), mikä on 3 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Työkyvyttömyyseläkkeen yhteydessä annettuja kuntoutuspäätöksiä annettiin 860. Yhä useamman ammatillinen kuntoutus käynnistyykin vasta myöhemmässä vaiheessa työkyvyttömyyseläkkeen hakemisen yhteydessä. Ammatillisen kuntoutuksen tapauksista peräti 30 prosenttia oli jo hakemassa työkyvyttömyyseläkettä, mutta hakemisvaiheessa Elon tarjoama ammatillinen kuntoutus mahdollisti työelämässä pysymisen.

Ammatillisessa kuntoutuksessa olleista henkilöistä 79 prosenttia pysyi mukana työelämässä ja vältti työkyvyttömyyseläkkeelle joutumisen. Yrittäjäkuntoutujista peräti 84 prosenttia palasi takaisin työelämään.

Uusia työkyvyttömyyseläkepäätöksiä annettiin 5 176 (4 504) kappaletta, mikä on 15 prosenttia enemmän kuin vastaavaan aikaan viime vuonna. Kasvua on sekä tuki- ja liikuntaelinsairauksissa, että mielenterveysperusteisissa päätöksissä 14 prosenttia. Yli 60-vuotiaiden työkyvyttömyyseläkepäätösten kasvutrendi jatkuu. Päätösten määrä on kasvanut tänä vuonna neljäsosalla. Myös nuorten alle 34-vuotiaiden mielenterveysperusteisissa päätöksissä on 27 prosenttia kasvua ja erityisesti nuorten miesten päätösmäärien kasvu on merkittävää.

Sijoitukset

Vuoden kolmannella neljänneksellä sekä osake- että joukkovelkakirjamarkkinoiden tuotot olivat heikot. Myös kiinteistömarkkinoiden tuottoihin kohdistui paineita. Heikkojen tuottojen yhteisenä nimittäjänä oli epävarmuus siitä, onko inflaatio-ongelma nyt pysyvästi selätetty vai jatkavatko keskuspankit vielä korkonnostoja. Yhdysvaltojen talous osoittautui jälleen suhteellisesti vahvemmaksi ja Yhdysvaltojen dollari euroa vastaan vahvistui.

Syyskuun lopussa Elon sijoitusten kymmenen vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli 5,3 prosenttia ja vastaava reaalityttö oli 3,3 prosenttia. Viiden vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli 5,0 prosenttia ja vastaava reaalityttö 1,5 prosenttia.

Elon osakesijoitusten tuotto oli 4,0 (-10,1) prosenttia. Tuotto oli edelleen hyvällä tasolla kuluvaa vuotta tarkasteltaessa, vaikka noteerattujen osakkeiden tuotot jäivät negatiivisiksi kolmannella vuosineljänneksellä. Huolet talouskasvun kestävydestä ovat lisääntyneet, kun kireän rahapolitiikan

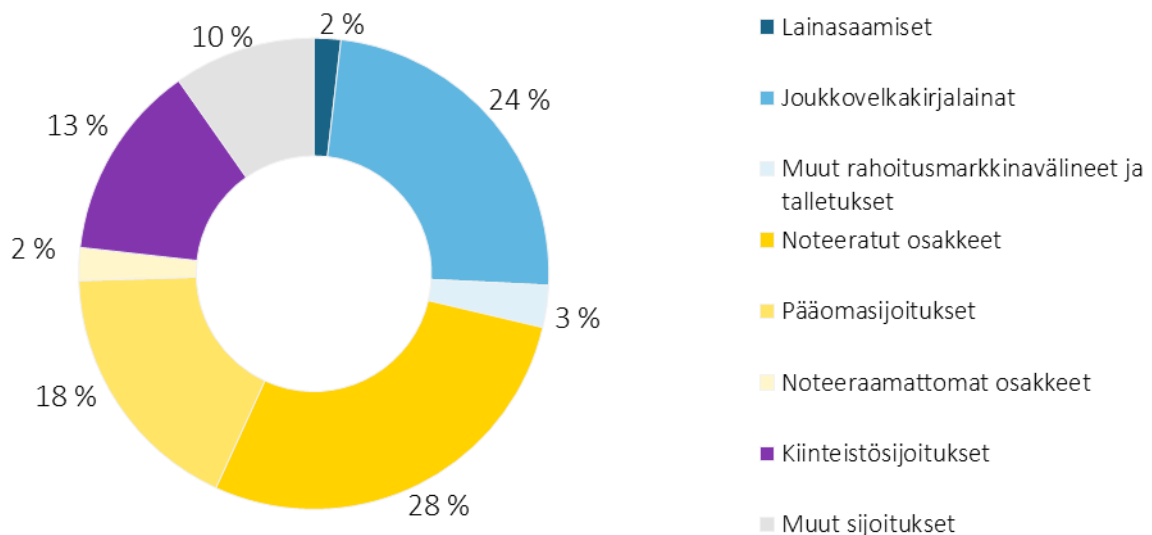
odotetaan välittyvän talouteen viiveellä. Osakemarkkinoiden tuotot eriytyivät maantieteellisesti. Yhdysvaltain ja Japanin osakemarkkinat tuottivat hyvin, kun puolestaan Suomen ja Kiinan osalta kuluva vuoden tuotto jäi selvästi negatiiviseksi. Elon pääomasijoitusten tuotto vahvistui kolmannen vuosineljänneksen aikana. Noteerattujen osakkeiden tuotto oli 4,5 (-20,3) prosenttia ja pääomasijoitusten tuotto 3,8 (11,4) prosenttia.

Keskuspankkien ohjauskorkojen nostot jatkuivat, mutta merkkejä nostosyklin päättymisestä on jo havaittavissa. Kehittyvillä markkinoilla osa keskuspankeista vaihtoi rahapolitiikkansa koronlaskujen suuntaan. Joukkovelkakirjamarkkinoilla on odotettavissa lisää liikkeeseenlaskuja, eli joukkovelkakirjojen tarjonta lisääntyy valtioiden velkaantuessa. Yhdysvalloissa ja euroalueella pidemmät markkinakorot kääntyivätkin uudelleen nousuun ja korkokäyrät jyrkentyivät kolmannella vuosineljänneksellä. Valtiolainasijoitusten tuotot jäivät markkinaindekseillä mitattuina negatiivisiksi. Yrityslainasijoitusten tuotot olivat vielä positiiviset korkojen noususta huolimatta, kun luottohäiriöiden määrä pysyi edelleen vähäisenä. Elon korkosijoitukset tuottivat 2,4 (-3,2) prosenttia vuoden alusta.

Elon kiinteistöjen käyttöasteet säilyivät hyvällä tasolla, mutta yleinen kiinteistösijoitusmarkkinan tilanne ja tuottovaatimusten nousu laskivat kiinteistösijoitusten tuottoja. Suorien kiinteistösijoitusten arvojen tarkistus painoi kiinteistösijoitusten tuotot negatiiviseksi. Kiinteistösalkun hyvä hajautus toimi haasteellisessakin markkinatilanteessa ja pitkän aikavälin näkymät ovat säilyneet hyvin. Kiinteistösijoitusten tuotto oli -1,6 (5,3) prosenttia.

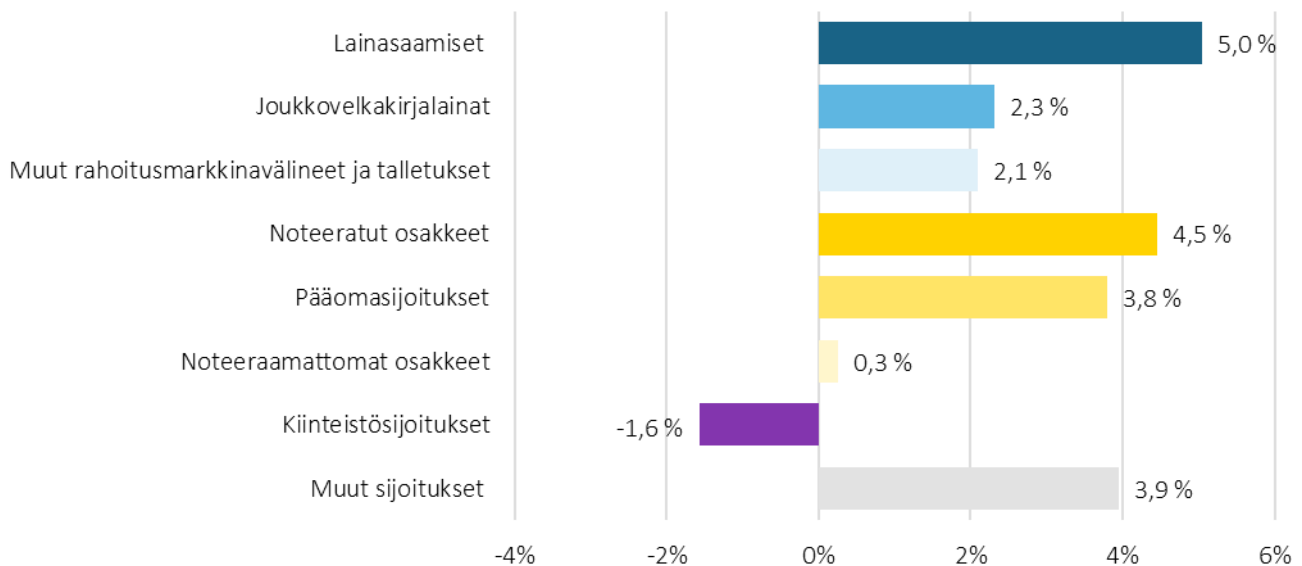
Elon muiden sijoitusten tuotto oli 3,9 (4,2) prosenttia. Muut sijoitukset koostuivat pääosin hedgerahastosijoituksista, jotka tuottivat 4,3 (7,0) prosenttia.

Sijoitusten jakauma

Sijoitustuotot

Tuottoriskitaulukko

	Perusjakauma		Riskijakauma		Tuotto	Volati- liteetti
	milj. e	%	milj. e	%	%	%
Korkosijoitukset	8 212,0	28,5	8 298,1	28,8	2,4	
Lainasaamiset	531,6	1,8	531,6	1,8	5,0	
Joukkovelkakirjalainat	6 616,8	23,0	6 885,8	23,9	2,3	3,4
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	1 771,6	6,2	1 857,8	6,5	-1,5	
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	4 845,2	16,8	5 028,1	17,5	3,5	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset sis. sij. kohdistuvat saamiset ja velat	1 063,5	3,7	880,7	3,1	2,1	
Osakesijoitukset	13 873,1	48,2	13 836,9	48,1	4,0	
Noteeratut osakkeet	8 137,8	28,3	8 101,6	28,2	4,5	13,1
Pääomasijoitukset	5 089,9	17,7	5 089,9	17,7	3,8	
Noteeraamattomat osakkeet	645,4	2,2	645,4	2,2	0,3	
Kiinteistösijoitukset	3 877,6	13,5	3 877,6	13,5	-1,6	
Suorat kiinteistösijoitukset	2 601,1	9,0	2 601,1	9,0	-0,9	
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset	1 276,5	4,4	1 276,5	4,4	-3,0	
Muut sijoitukset	2 803,2	9,7	2 803,2	9,7	3,9	
Hedge-rahastosijoitukset	2 797,4	9,7	2 797,4	9,7	4,3	4,8
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	-	
Muut sijoitukset	5,8	0,0	5,8	0,0	-	
Sijoitukset yhteensä	28 765,9	100,0	28 815,8	100,2	2,7	4,4
Johdannaisten vaikutus			-49,9	-0,2		
Yhteensä	28 765,9	100,0	28 765,9	100,0		

Valuuttajohdannaisten tuotto on arvioitu omaisuuslajeille raportointikauden aikana keskimääräisen valuuttamääräisen omaisuuden suhteessa. Kokonaistuotto prosentti sisältää sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut. Joukkolainojen modifioitu duraatio on 4,2. Avoin valuuttapositio on 24,7 % markkina-arvosta.

Henkilöstö

Elon henkilöstömäärä oli tammi-syyskuussa keskimäärin 470 (521) työsuhdetta ja henkilötyövuosina henkilötyöpanos oli keskimäärin 436 (478). Henkilöstökulut olivat 28,9 (28,8) miljoonaa euroa.

Elossa kehitettiin edelleen työkaluja ja prosesseja henkilöstökokemuksen parantamiseksi. Ylimmän ja keskijohdon Elo Quantum Leap -johtamisen kehitysohjelma käynnistyi ja esihenkilöitä perehdytettiin monimuotoisuuden, yhdenvertaisuuden ja inklusion perusteisiin. Koulutusten avulla vahvistetaan ja syvennetään Elon strategian edellyttämää osaamista.

Katsauskaudella hyväksyttiin Elon henkilöstöpolitiikka. Henkilöstöpolitiikan tavoitteena on edistää yhtenäisen johtamiskulttuurin toteutumista sekä tehdä vastuullisuusnäkökulmat näkyväksi jokaisen prosessin osalta.

Hallinto

Hallituksen 21.8.2023 pidetyssä kokouksessa valittiin hallituksen 1. varapuheenjohtajaksi Akava ry:n puheenjohtaja Maria Löfgren.

Elon verkkosivuilla on ajantasainen listaus Elon hallinnon luottamustoimista. Verkkosivuilla on myös esitetty hallinto- ja ohjausjärjestelmästä selvitys, joka perustuu hallinnointikoodin suosituksiin.

Vastuullisuus

Heinä-syyskuun vastuullisuustoimenpiteinä Elo liittyi mukaan Nature Action 100 -yhteistyöaloitteeseen. 190 sijoittajan käynnistämän aloitteen tavoitteena on lisätä yritysten toimia ja tavoitteita luontokadon ehkäisemiseksi. Tarkoituksena on kannustaa erityisesti niitä yrityksiä, joilla on merkittävä rooli luonnon monimuotoisuuden huomioimisessa ja luontokadon pysäyttämisessä.

Elo oli mukana Vastuullinen kesäduuni -kampanjassa ja tarjosimme 32 kesätyöpaikkaa eri puolella organisaatiota. Osana Kesikset kehittää -ohjelmaa kesätyöntekijät arvioivat ja kehittivät Elon vastuullisuustyötä. Elo osallistui myös lukiolaisten Zero Emissions Day -haasteeseen ja haasteen mukaisesti viestimme Elon ilmastoteoista.

Riskienhallinta ja compliance

Työeläkeyhtiössä vaikuttavuudeltaan huomattavin riski kohdistuu vakavaraisuuden merkittävään heikkenemiseen. Elon sijoitusten kokonaisriski on suhteutettu riskinkantokykyyn, jolloin vakavaraisuusasema ja -aste ovat pysyneet turvaavalla tasolla. Elon hallitus arvioi kvartaaleittain riski- ja vakavaraisuusarvio ORSAN keskeiset analyysit. Kolmannen kvartaalin aikana toteutimme ORSAA valmistelevia riskikartoituksia. Vuoden aikana toteutetun ilmatoriskien arvioinnin keskeiset havainnot tullaan liittämään ORSAan.

Elon compliance- ja riskienhallintatoiminnot esittivät hallitukselle ja sen tarkastus- ja riskivaliokunnalle säännönmukaiset puolivuotisraporttinsa, joihin ei sisältynyt yhtiön riskitilannetta tai toteutuneita riskejä koskevia kriittisiä havaintoja. Esiin ei ole myöskään noussut sellaisia seikkoja, jotka olisivat antaneet

aihetta kuluvaan vuoden toiminta- ja valvontasuunnitelmien päivittämiseen. Compliance-valvonnassa on kiinnitetty erityistä huomiota asiakkaan tuntemista ja rahanpesun ehkäisemistä koskevien periaatteiden ja menettelytapojen edelleen kehittämiseen Elossa.

Lähiajan näkymät

Odotukset ensivuoden talouskasvusta ovat vaatimattomat, mutta ennusteiden mukaan laajamittainen taantuma vältetään. Maailmantalous kasvaa tänä vuonna noin 2,5 prosenttia, Yhdysvallat ja euroalue noin prosentin verran ja Kiina 4,5 prosenttia. Suomelle ennustetaan vajaan prosentin kasvua. Tällaisen varsin maltillisen suhdanteen hidastumisen rinnalle on löydettävissä negatiivisempiakin lopputulemia, kun kiristynyt rahapolitiikka vaikuttaa viiveellä heikentäen todennäköisesti myös ensi vuoden kasvunäkymiä. Inflaation riittävä hidastuminen on vielä epävarmaa sekä lisäkoronnostot ovat mahdollisia. Nopeaa käännettä keskuspankkien koronlaskuihin ei ole nähtävissä.

Suomen taloudessa korkotason nousun vaikutus tuntuu voimakkaana. Rakennusteollisuus ja kiinteistökauppa ovat taantumassa ja siitä nouseminen edellyttää madaltuvan korkotason myötä kotitalouksien ja rakennusyritysten luottamuksen palautumista. Heikko globaali teollisuussuhdanne rajoittaa Suomen vientiä sekä yritysinvestointeja, ja talouskasvu nojaa aikaisempaa enemmän yksityiseen kulutukseen. Vaikka inflaatio on Suomessa hidastunut, ei kotitalouksien ostovoima palaudu nopeasti.

Keskeiset Elon toimintaan vaikuttavat riskit liittyvät työllisyyden ja palkkasumman kehitykseen, sijoitusmarkkinoiden epävarmuuteen sekä eläkkeiden alkavuuteen ja keston. Loppuvuoden palkkasumman kasvu tulee todennäköisesti olemaan alkuvuotta vaisumpaa. Tämä vaikuttaa Elon vakuutusmaksutulon kehittymiseen. Maksutuloon kohdistuvien luottotappioiden määrä nousee arviolta 6 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Sijoitusten kokonaisriskitaso suhteessa riskinkantokykyyn pidetään turvaavalla tasolla. Huolellinen ja kokonaisvaltainen riskienhallinta turvaa vakuutettujen edut, tavoitteiden saavuttamisen ja yhtiön jatkuvuuden.

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

	Perusjakauma						Riskijakauma ⁸⁾					
	30.9.2023		30.9.2022		31.12.2022		30.9.2023		30.9.2022		31.12.2022	
	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	% ¹⁰⁾	milj. e	% ¹⁰⁾	milj. e	% ¹⁰⁾
Korkosijoitukset	8 212,0	28,5	8 531,8	30,5	8 395,6	29,8	8 298,1	28,8	8 576,9	30,6	7 000,9	24,8
Lainasaamiset ¹⁾	531,6	1,8	474,1	1,7	497,5	1,8	531,6	1,8	474,1	1,7	497,5	1,8
Joukkovelkakirjalainat	6 616,8	23,0	6 078,0	21,7	6 588,9	23,4	6 885,8	23,9	4 336,7	15,5	4 611,8	16,4
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)} sis. sij. kohdistuvat saamiset ja velat	1 063,5	3,7	1 979,7	7,1	1 309,2	4,6	880,7	3,1	3 766,1	13,5	1 891,6	6,7
Osakesijoitukset	13 873,1	48,2	12 800,1	45,7	13 221,0	46,9	13 836,9	48,1	12 409,9	44,3	13 072,5	46,4
Noteeratut osakkeet ³⁾	8 137,8	28,3	7 444,4	26,6	7 795,8	27,7	8 101,6	28,2	7 054,2	25,2	7 647,3	27,1
Pääomasijoitukset ⁴⁾	5 089,9	17,7	4 789,0	17,1	4 775,7	16,9	5 089,9	17,7	4 789,0	17,1	4 775,7	16,9
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	645,4	2,2	566,8	2,0	649,5	2,3	645,4	2,2	566,8	2,0	649,5	2,3
Kiinteistösijoitukset	3 877,6	13,5	3 876,4	13,8	3 941,6	14,0	3 877,6	13,5	3 876,4	13,8	3 941,6	14,0
Suorat kiinteistösijoitukset	2 601,1	9,0	2 648,9	9,5	2 638,0	9,4	2 601,1	9,0	2 648,9	9,5	2 638,0	9,4
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset	1 276,5	4,4	1 227,4	4,4	1 303,5	4,6	1 276,5	4,4	1 227,4	4,4	1 303,5	4,6
Muut sijoitukset	2 803,2	9,7	2 781,6	9,9	2 624,2	9,3	2 803,2	9,7	2 818,2	10,1	2 624,2	9,3
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	2 797,4	9,7	2 803,3	10,0	2 623,5	9,3	2 797,4	9,7	2 803,3	10,0	2 623,5	9,3
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	-2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	34,3	0,1	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	5,8	0,0	-19,5	-0,1	0,7	0,0	5,8	0,0	-19,5	-0,1	0,7	0,0
Sijoitukset yhteensä	28 765,9	100,0	27 989,9	100,0	28 182,3	100,0	28 815,8	100,2	27 681,3	98,9	26 639,1	94,5
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							-49,9	-0,2	308,6	1,1	1 543,2	5,5
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	28 765,9	100,0	27 989,9	100,0	28 182,3	100,0	28 765,9	100,0	27 989,9	100,0	28 182,3	100,0
Jvk-salkun modifioitu duraatio	4,2											

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaan kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti).

Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia tulee tästä antaa tieto.

9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.

Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.

10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana "Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä" -rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin, milj. e ⁸⁾	Sitoutunut pääoma ⁹⁾ milj. e	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle
	1.1.–30.9.2023	1.1.–30.9.2023	1.1.–30.9.2023	1.1.–30.9.2022	1.1.–31.12.2022
Korkosijoitukset	206,1	8 438,5	2,4	-3,2	-2,8
Lainasaamiset ¹⁾	25,9	512,2	5,0	1,6	3,1
Joukkovelkakirjalainat	150,9	6 523,0	2,3	-4,4	-4,1
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	29,4	1 403,3	2,1	-0,2	0,5
Osakesijoitukset	529,1	13 193,9	4,0	-10,1	-6,9
Noteeratut osakkeet ³⁾	343,2	7 696,6	4,5	-20,3	-15,5
Pääomasijoitukset ⁴⁾	184,3	4 848,4	3,8	11,4	9,0
Noteeraamattomat osakesijoitukset ⁵⁾	1,6	648,8	0,3	5,2	20,2
Kiinteistösijoitukset	-61,8	3 940,8	-1,6	5,3	5,3
Suorat kiinteistösijoitukset	-22,7	2 641,7	-0,9	2,8	3,6
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset	-39,0	1 299,1	-3,0	11,2	9,3
Muut sijoitukset	106,2	2 689,5	3,9	4,2	-0,5
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	115,4	2 683,6	4,3	7,0	2,3
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	-	-	-
Muut sijoitukset ⁷⁾	-9,3	5,9	-	-	-
Sijoitukset yhteensä	779,7	28 262,6	2,8	-4,8	-3,6
Sijoitustoiminnan kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-18,7		-0,1	-0,1	-0,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	761,0	28 262,6	2,7	-4,9	-3,7

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infratraktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta

9) Sitoutunut pääoma=Markkina-arvo raportointikauden alussa+päivittäin/kuukausittain aikapainotetut kassavirrat